

Strategi

För rättighetsbaserat arbete

Herrljunga
kommun

Dokumentinformation

Diarienummer:	KS-2024-00387
Fastställt:	Kommunfullmäktige 2025-04-03 § 34
Senast reviderad:	Kommunfullmäktige 2025-04-03 § 34
Giltig till:	Tills vidare
Dokumentansvarig:	Folkhälsstrateg

Innehållsförteckning

Dokumentinformation.....	2
Bakgrund: globalt, nationellt och lokalt	4
Syfte med rättighetsbaserat arbete.....	4
Vision för Herrljunga kommuns rättighetsbaserade arbete	5
Mål för Herrljunga kommuns rättighetsbaserade arbete	5
En hållbar och inkluderande kommun.....	5
En välkomnande och attraktiv kommun	5
En utvecklande kommun.....	5
Genomförande	5

Bakgrund: globalt, nationellt och lokalt

FN:s konventioner om mänskliga rättigheterna utgör grunden för allt arbete med mänskliga rättigheter. 2015 antogs Agenda 2030 som är FN:s 17 mål för hållbar utveckling och där det finns en tydlig koppling till mänskliga rättigheter. Det övergripande målet är att ingen ska lämnas bakom och att alla ska involveras i frågor som påverkar deras liv.

I Europa finns flera regionala överenskommelser och grundläggande rättigheter. Till exempel har länderna i Europarådet antagit Europakonventionen som i Sverige är en del av grundlagen i regeringsformen. Dessutom finns EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna som är en del av det svenska åtagandet inom EU.

I Sverige reglerar grundlagar, kommunallag och speciallagstiftning hur åtagandena för mänskliga rättigheter ska genomföras nationellt. Exempel på svensk lagstiftning som har direkt bäring på mänskliga rättigheter är grundlagens olika fri- och rättigheter, kommunallagens reglering av politiska uppdrag, förvaltningslagens reglering av myndighetsutövning samt patientlagen, skollagen, diskrimineringslagen och socialtjänstlagen. Sedan 1 januari 2020 gäller FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) genom inkorporering som lag i Sverige.

I Herrljunga kommun finns en upparbetad samverkan för att främja och stärka mänskliga rättigheter via Rättighetsnätverket. I nätverket sitter representanter från samtliga förvaltningar och olika verksamheter. Deltagarnas ansvar är att ta med sig information och kunskap från Rättighetsnätverket, för spridning till den egna verksamheten/förvaltningen. Nätverket har fått utbildning i mänskliga rättigheter och har regelbunden kunskapspåfyllnad genom föreläsningar och gemensamma workshops samt utvecklingsarbete. Rättighetsnätverket har uppdrag att sprida kunskap om mänskliga rättigheter i syfte att främja och stärka det rättighetsbaserade arbetet genom bland annat frågor som jämställdhet, jämlikhet, antirasism.

Syfte med rättighetsbaserat arbete

Att arbeta rättighetsbaserat betyder att arbeta på ett sätt där mänskliga rättigheter efterföljs och tillgodoses genom verksamhetens grunduppdrag. Ett rättighetsbaserat arbetssätt grundas på FN:s konvention om mänskliga rättigheter, barnkonventionen och barns rättigheter, diskrimineringslagen med de sju diskrimineringsgrunderna, de fyra rättighetsprinciperna samt Agenda 2030's hållbarhetsmål.

Att arbeta rättighetsbaserat innebär att kommunens verksamhet och tjänster anpassas utifrån den enskildes rättigheter. Det är kommuner och andra offentliga aktörer som ska se till att rättighetsbärarnas rättigheter tillgodoses. Kommunerna är alltså skyldighetsbärare och därmed ansvariga för att rättigheterna respekteras, skyddas och infrias. Kortfattat handlar det om att omsätta arbete så att det stärker och främjar mänskliga rättigheter.

Genom att ta fram en strategi med vision och mål för det rättighetsbaserade arbetet tydliggörs Herrljunga kommuns värderingar och mål som främjar jämlikhet, inkludering och respekt för alla individers rättigheter.

Vision för Herrljunga kommuns rättighetsbaserade arbete

Herrljunga kommun jobbar för ett samhälle där alla invånare, oavsett kön och sexuell identitet, religion, etnicitet, ålder, sexuell läggning eller funktionsvariation, har möjlighet att leva ett värdigt liv med respekt för allas grundläggande rättigheter. Herrljunga kommun vill genom sin vision skapa en inkluderande och rättvis kommun där varje individ ges möjlighet att delta i samhällslivet och där deras röster hörs och värderas.

Mål för Herrljunga kommuns rättighetsbaserade arbete

”Det övergripande målet är att ingen ska lämnas bakom och att alla ska involveras i frågor som påverkar deras liv.”¹

Genom ett aktivt rättighetsbaserat arbete där alla verksamheter jobbar för att ständigt utveckla tillgänglighet och delaktighet utifrån sina uppdrag och gentemot de grupper de finns till för, svarar arbetet upp mot såväl FN:s övergripande mål för arbete med mänskliga rättigheter: *”det övergripande målet är att ingen ska lämnas bakom och att alla ska involveras i frågor som påverkar deras liv”*, samt mot följande av Herrljunga kommuns övergripande mål och delmål:

En hållbar och inkluderande kommun

- Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet

En välkomnande och attraktiv kommun

- Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i.
- Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.

En utvecklande kommun

- Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.
- Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.

Genomförande

För att svara upp mot vision och mål för rättighetsbaserat arbete har varje förvaltning minst en representant med i kommunens Rättighetsnätverk. Förvaltningarna arbetar också aktivt med följande utvecklingsfrågor minst 1 gång per år. Syftet med utvecklingsfrågorna är att öka medvetenheten kring förvaltningens/verksamheternas tillgänglighet och inkludering gentemot sin målgrupp. Arbetet följs upp i Rättighetsnätverket.

Utvecklingsfrågor:

- Vilka finns ni till för?

¹ FN:s övergripande mål för rättighetsbaserat arbete

(<https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/manskligarattigheterpalokalochregionalniva.65268.html>)

- Kan de vi finns till för nå oss? Kan alla som behöver kontakta oss nå oss?
- Kan de vi finns till för ta del av våra tjänster/service?
- Hur kommunicerar vi med våra invånare/målgrupper?
- Hur når vi ut med information?
- Är det någon som eventuellt inte får informationen?
- Finns tillgång till tvåvägskommunikation?
- Hur kan vi jobba mer med inflytande och delaktighet gentemot vår målgrupp?

För att jobba vidare utifrån utvecklingsfrågorna finns stödsida på komnet ("mänskliga rättigheter") med verktyg, utbildningar och kunskapspåfyllnad. Rättighetsnätverket finns också tillgängligt för att stötta förvaltningar och verksamheter. För kontaktuppgifter och mer information hänvisas till stödsidan på komnet med rubriken "mänskliga rättigheter".